انگیزه ممنوعیت برخی مشاغل برای زنان چیست؟

شهریور 16, 1393
زنان در جامعه ايران معمولا منشاء تحولات مهم اجتماعي بوده‌اند. با اين حال به تناسب تغييرات اجتماعي در ساختار سياسي كشور موقعيت زنان دچار چالش شده است. ريشه اين تغييرات حتي به دوران پيش از اسلام، بعد از اسلام و به خصوص به دوران معاصر بر مي‌گردد. نگاهي گذرا به تاريخ ايران نشان مي‌دهد، هيچ گاه زنان به طور مطلق در انزوا نبوده اند و هر بار با هر محدوديتي مقابله و خود را به اجتماع تحميل كرده‌اند.

آنطور كه تاريخ نويسان مي‌گويند: «پوراندخت» شاهنشاه ايران در زمان حكومت ساساني زني بود كه بر بيش از 10 كشور آسيايي پادشاهي كرده است. حضور زنان موثر در عرصه‌هاي اجتماعي و سياسي در دوره معاصر بيش از پيش مي‌تواند ما را در وضعيت پيش رو ياري دهد. در فرهنگ‌هاي فولكلور نيز مي‌توان رد آوازه زنان حماسي را پيدا كرد كه تحولات منطقه تنها با حضور آنها امكان پذير بوده است. براي نمونه سردار مريم بختياري از فرماندهان سپاه بختياري در ماجراي فتح تهران و در دوران مشروطه است كه يک زن در دوره اي كه زنان بايد در اندروني مي‌ماندند در جنگ دخالت مستقيم داشته است. اگرچه مي‌توان موقعيت زنان در جوامع مختلف جهان را بررسي كرد و به نتايج نسبتا مشابهي رسيد اما آنچه بيش از همه چيز داراي اهميت به نظر مي‌رسد، رشد جوامع معاصر است كه توانسته محدوديت زنان را با تمام شاخص‌هاي فرهنگي به كنار بزند و حضور زنان را به رسميت بشناسد. طرح ممنوعيت و محدوديت زنان براي حضور در مشاغل خاص، مانند كافي شاپ داري؛ اين روزها سبب شده مسئله زنان و حضور اجتماعي – اقتصادي آنها بار ديگر سر زبان‌ها بيفتد كه اساسا زنان در كجاي جامعه قرار دارند. اگرچه زنان هر چند وقت يكبار به تيتر رسانه‌ها بدل مي‌شوند و هر بار با اندكي نقد و تقدير مسئله آنها فروكش مي‌كند. بعد از آنكه مديران شهرداري تهران از طرح تفكيک جنسيتي و جداسازي زن و مرد در محيط‌هاي كاري اين نهاد اجتماعي سخن گفتند؛ موجي از انتقاد به پا خاست كه اين طرح كرامت زن را هدف گرفته است. با اين حال موافقان طرح تفكيک باز هم كرامت زن را مد نظر قرار دادند و ارتقاي منزلت زن را در جداسازي محيط‌هاي كاري عنوان كردند كه مثلا مي‌تواند زن را از آسيب‌هاي حضور مردانه مصون نگه

دارد!

تفکیک زنان مفید است

یک وکیل دادگستري در این‌باره معتقد است؛ طرح تفکیک زنان در شهرداري مفید است چون از ایجاد یک سري روابط ناپسند در محیط کار جلوگیري مي‌کند! مضر است چون همسان شدن جنسیتي محیط کار راندمان و کیفي سازي را پائین مي‌آورد.

معصومه مهرنامي به ابتکار مي‌گوید: تفکیک امر مناسبي است و باید حد شرعي رعایت شود و به نحوي ایجاد شبهه نکند. ما نباید به خاطر اشکالاتي که غرب ممکن است به ما بگیرد، محدودیت‌هاي شرعي را از بین ببریم، اگر قرار باشد پا به پاي غرب پیش برویم باید در همه امور همه چیز را وا بدهیم.

منع زنان قانوني نیست

با این حال یک فعال حوزه زنان معتقد است هیچ منع قانوني و حقوقي براي فعالیت زنان در اجتماع وجود ندارد و قانون در هیچ جایي زن را محدود و محکوم به حضور در خانه نکرده است. وضع مقرراتي که با محدودیت همراه است هم براي زن و هم براي مرد خلاف منشور آزادي و بر خلاف قانون اساسي است.به گفته فریده غیرت تصمیماتي که برخي نهادها براي محدودیت‌هاي اشتغال و حضور زنان در اجتماع ایجاد مي‌کند تحت هیچ شرایطي بر اساس قانون نیست و نباید ریشه این مقررات را در قانون جست‌وجو کنیم. هدف از این مقرارات ایجاد محدودیت بیشتر است!

وي به منع اشتغال زنان در کافي‌شاپ‌ها اشاره کرد و گفت: محدودیت کار در کافي شاپ و مشاغلي از این دست محدودیتي مضاعف براي فعالیت کاري زنان و دور کردن آنها از جامعه ارزیابي مي‌شود. اگر اشتغال در این محله‌ها براي بانوان بد است و منجر به مفسده مي‌شود، بي‌شک براي آقایان نیز مخرب است و از آنجایي‌که که قانون براي مرد و زن متفاوت عمل نمي‌کند و به طور یکسان تصمیم مي‌گیرد، پس اشتغال مردان در کافي‌شاپ‌ها نیز باید محدود شود.

به گفته این فعال حوزه زنان با این نوع مقررات شأن و منزلت زنان بالا نمي‌رود و اتفاقا اعتبار بانوان را زیر سوال مي‌برد، مسئله‌اي است که فاقد وجاهت قانوني و حقوقي است، چراکه در هیچ کجاي کتاب قانون اساسي، به منزلت اشاره‌اي نشده و به طور خاص اشتغال زنان در

كافيشاپها را خلاف شأن ندانسته است.

زنان و منزلت اجتماعي

به باور بسياري، كم و زياد شدن اعتبار زنان به محيطهاي اجتماعي و كاري وي مربوط نيست. جامعه زنان تحصيل كرده ايراني كه درصد بالايي از كرسيهاي دانشگاه را اشغال كرده با ترفندهاي محدود سازي نميتوان كنترل كرد بلكه بايد بستر مناسب براي استفاده از پتانسيل زنان ايجاد شود و با ايجاد تنگنا نميتوان اجتماع را سالم سازي كرد!ايجاد ممانعت و محدوديت اشتغال بانوان از نظر موافقانش ميتواند زنان، را در انتخاب مشاغل آسانتر ياري دهد تا آنها بتوانند به كارهاي اوليه مثل بچه داري و رسيدگي به امور خانواده بپردازند اما به باور مخالفان اين رفتار فاقد دلايل منطقي و عقلي است و اينكه در بعضي حرفهها زنان آزادند كار كنند و در بعضي حرفهها محدود هستند ميتواند نظام توازن اجتماعي و رشد ساختاري جامعه را چالش جدي مواجه كند.

ابتكار